

Dr. IONIȚĂ CORINA RAMONA

INTERNORMATIVITATEA
ASPECT ESENȚIAL AL ABORDĂRII SISTEMICE
A DREPTULUI

Dr. IONIȚĂ CORINA RAMONA

~ Lector asociat Universitatea Valahia Târgoviște ~

**INTERNORMATIVITATEA
ASPECT ESENȚIAL AL ABORDĂRII
SISTEMICE A DREPTULUI**

Copyright © 2014, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul
scris al
Editurii Prouniversitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

IONIȚĂ, RAMONA CORINA

**Internormativitatea : aspect esențial al abordării
sistemice a dreptului / Ramona Corina Ioniță. - București :**
Pro Universitaria, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-647-997-4

34

Prezenta lucrare succede monografiei „Rolul moralei în viața juridică a societății” publicată în 2011, ISBN 978-973-0-09854-9 de doamna dr. Albulescu (Ioniță) și este rodul aprofundării cercetărilor realizate din perspectiva analizei sistemice a dreptului.

Lucrarea științifică este binevenită, mai ales pentru că reprezintă o contribuție meritorie la corectarea insuficienței - de la care există, desigur excepții demne de apreciat - în ceea ce privește tratarea problematicii internormativității, în literatura juridică națională.

Nu este vorba numai de un aport la progresul Teoriei generale a dreptului, ci și al Filozofiei dreptului, precum și al Sociologiei juridice și prin disciplinele menționate, la promovarea studiilor interdisciplinare.

Autoarea se ocupă de aceste aspecte de actualitate, astfel cum sunt: normele deontologice, normele organizațiilor nonguvernamentale, relația religie-drept, elementele de noutate introduse de noul cod civil și noul cod de procedură civilă.

Este inspirată tratarea, într-o secțiune distinctă a lucrării, a condiției de moralitate a științei juridice, aspect care merită maximă atenție, din partea epistemologiei juridice contemporane.

O mențiune specială se cuvine a fi făcută cu privire la substanțiala examinare a relației bioetică-drept.

Contributivă este și comparația între răspunderea juridică și răspunderea morală, puțin abordată în literatura română de specialitate.

Binevenite sunt și completările referitoare la interacțiunea normelor morale cu normele de conviețuire socială.

Se remarcă, cu claritate, preocuparea autoarei pentru o temeinică analiză conceptuală și pentru elaborarea lucrării pe baza unei cuprinzătoare documentări.

Calitățile lucrării, dintre care cele mai importante au fost amintite, cu titlu exemplificativ, o recomandă, în vederea unei interesante și utile lecturi, în primul rând juriștilor, teoreticienilor și practicienilor, studenților facultăților de drept, masteranzilor și doctoranzilor din domeniul juridic, dar și unui cerc mai larg de cititori, ca de pildă, filosofi, sociologi, politologi etc.

prof. univ. dr. Dr. H.C. Sofia Popescu
cercetător științific emerit, Institutul de Cercetări Juridice,
„Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române

Internormativitatea și cercetările juridice. Interacțiunea sistemelor normative din societate și rolul științei dreptului în sistemul științelor sociale

■ Condiția de moralitate a științei juridice

Cultura juridică este parte integrantă a culturii umane. Ea definește totalitatea cunoștințelor juridice, a proceselor, normelor și posibilităților de a folosi legislația și de a o respecta în practica cotidiană social-juridică de către membrii unei societăți¹.

Prin intermediul culturii juridice, are loc dezvoltarea ordinii, a sistemului juridic și a statului de drept.

De aceea, menționăm că principala funcție a culturii juridice se reduce la: păstrarea valorilor spirituale în domeniul juridic și transmiterea experienței juridice generațiilor viitoare.

Cultura juridică a fiecărui individ include: cunoașterea de către acesta a legislației în vigoare; înțelegerea, respectarea și aplicarea corectă a legilor.

Un element forte al culturii juridice este conștiința juridică, care exprimă gradul de intensitate al cunoștințelor de drept și posibilitatea de a percepe și aplica dreptul, conștientizarea necesității de a respecta legile în spiritul legalității, echității, dreptății.

---

¹ Dalaban Valeriu, *Cultura Juridică și Prevenirea Corupției, Materialele conferinței internaționale, Chișinău, 1 noiembrie, 2007*, coord: Efim Obreja, Gheorghe Avornic, pp. 9-10

Analiza culturii juridice impune ca valoare aparte, fenomenul conștiinței juridice. Prin el se percepe dreptul, se percep idealurile unei societăți drepte și echitabile în care apărarea drepturilor omului este scopul esențial.

Gh. Boboș² definește conștiința juridică astfel: „totalitate a unor idei, concepții, reprezentări cu privire la drept și la raporturile juridice”.

Conform opiniei Anitei Naschitz³ conștiința juridică este un fenomen social și psihologic cu o structură complexă, care cuprinde elemente de natură rațională, afectivă și volitivă.

Putem defini conștiința juridică prin calitatea de parte componentă a conștiinței sociale, apărută în procesul de elaborare și de realizare a dreptului în societate, vizând un ansamblu de reprezentări, idei, concepții, tradiții, emoții, retrairi, iluzii și în special, cunoștințe cu privire la drept ca fenomen social⁴.

Conștiința juridică are un anumit conținut. Conștiința juridică are drept conținut ideile sentimentele, volițiunile cu privire la: dreptul în vigoare într-o anumită societate, la un moment dat; cum ar trebui să fie dreptul în viitor, atitudinea proprie a unei persoane față de drept; atitudinea celorlalți oameni față de drept; măsurile ce se vor lua pentru cel care încalcă normele de drept⁵.

---

² Gh. Boboș, *Teoria generală a statului și dreptului*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1983, p. 194

³ Anita M. Naschitz, *Conștiința juridică socialistă*, București, Editura Științifică, 1964, p. 29

⁴ Gh. Avornic, op. cit., p. 29

⁵ Anita M. Naschitz, op. cit. p.39 apud Gh. Boboș, *Teoria generală a statului și dreptului* p. 135

Cultura juridică este strâns legată de conștiința juridică și se bazează pe ea⁶.

Aspectele care influențează nivelul culturii juridice sunt:

- 1) Instruirea juridică;
- 2) Popularizarea;
- 3) Practica judiciară;
- 4) Autoeducația.

Cultura juridică este imposibilă fără un anumit nivel de cunoștințe juridice. Cu cât cetățenii posedă mai multe cunoștințe în domeniul dreptului, cu atât mai înalt este nivelul culturilor juridice.

Popularizarea se realizează prin diferite mijloace. În fiecare zi la radio, televiziune, în presă și alte surse mass-media, cetățenilor li se aduc la cunoștință limitele comportamentului uman care trebuie respectate în societate. Scopul urmărit este acela de a explica cetățenilor esența noilor reglementări juridice.

Practica judiciară are scopul de a traduce în viață prevederile legale prin intermediul organelor competente ale statului.

Autoeducația reprezintă instruirea de sine stătătoare a fiecărui individ în parte pentru a căpăta cunoștințe elementare în domeniul dreptului, necesare în orice domeniu de activitate, în formarea culturii generale a individului.

Cultura juridică poate fi împărțită în: individuală și colectivă.

---

⁶ Frédéric-Jérôme Pansier, *Méthodologie du droit*, Paris, Litec, 1998, pp. 139-156

Cultura juridică individuală presupune instruirea juridică a individului, care include o înaltă conștiință juridică, posibilitatea și deprinderea de a folosi dreptul, de a-și supune comportamentul, normelor juridice.

Cultura juridică de grup sau colectivă, presupune cointeresarea membrilor grupului în asigurarea ordinii de drept.

Educația juridică este parte componentă a culturii juridice și reprezintă un proces bine determinat de acțiuni și influențe continue asupra conștiinței și culturii membrilor societății.

Educația juridică contribuie la formarea în rândul cetățenilor a convingerii că ei vor găsi întotdeauna la autoritățile publice un ajutor eficient în apărarea drepturilor și libertăților lor, iar statul le cere, pe bună dreptate, să-și îndeplinească obligațiile ce le revin⁷.

Crearea culturii juridice este imposibilă fără un anumit nivel de cunoștințe juridice.

Cultura juridică nu poate fi separată de cultura general-umană. Cultura juridică depinde de calitatea legilor, adică de perfecționarea lor cu privire la formă și conținut⁸.

---

⁷ Dumitru Postovan, *Cultura juridică în apărarea drepturilor omului*, în vol. *Materialele Conferinței Internaționale cu tema "Edificarea statului de drept"*, Chișinău 1 noiembrie 2007, coord. Efim Obreja, Gheorghe Avornic, p. 59

⁸ Andrei Smochină, *Cultura juridică-mijloc de asigurare a protecției drepturilor omului* învol. *Materialele Conferinței Internaționale*, cu tema "Edificarea statului de drept", Chișinău 1 noiembrie 2007, coord. Efim Obreja, Gheorghe Avornic, pp. 178-179

Concret, în ceea ce privește sfera, cultura juridică include concepțiile juridice, creația științifică în domeniul dreptului, reglementările juridice, starea legalității, iar în ceea ce privește conținutul, ea vizează buna cunoaștere a elementelor componente, ca o condiție indispensabilă respectării prescripțiilor normelor juridice.

Educația juridică trebuie să se realizeze diferențiat, ținându-se cont de necesitățile diferitelor categorii de persoane, de nivelul de cultură generală, poziția socială.

Familia reprezintă principala instanță de socializare, al cărei rol funcțional în structura socială și în sistemul instituțiilor sociale permite realizarea a două funcții principale: socializarea primară a copiilor pentru a deveni membri ai societății și stabilizarea personalității adulților⁹.

Știința juridică încearcă să-și înțeleagă „juridic” obiectul, deci din punctul de vedere al dreptului¹⁰.

A înțelege ceva în mod juridic nu poate înșă însemna nimic altceva decât, a înțelege dreptul, deci, ca normă de drept sau ca un conținut al unei norme de drept, ca fiind determinat de o normă de drept.

---

⁹ Gh. Nistoreanu, Costică Păun, *Criminologie*, Editura Europa Nova, București, 1996, pp. 166-167

¹⁰ Aceasta este poziția Doctrinei Pure a Dreptului față de așa-numita teorie juridică “egologică”, ce consideră obiect al științei juridice nu normele, ci comportamentul uman, și față de teoria care înțelege dreptul ca pe un agregat de relații economice. Vezi Kelsen, “Reine Rechtslehre und Egologische Theorie” “Osterreichische Zeitschrift für Öffentliches Recht, vol. 5, 1953, pp. 450-482 și Kelsen, *The Communist Theory of Law*, New York, 1955, p. 57.